

Exam. Code : 216703

Subject Code : 5507

M.A. Political Science 3rd Semester (Batch 2020-22)

FOREIGN POLICY OF INDIA

Paper—XII

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—80

Note :—Attempt **FIVE** questions in all, selecting at least **ONE** question from each section. The **fifth** question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Discuss the internal determinants of the Indian Foreign Policy.
2. Critically elaborate the principles of the Indian Foreign Policy.

SECTION—B

3. Critically examine the major bilateral irritants between Indo-Bangladesh Relations. Discuss the implications for the bilateral relations.
4. How the NAM has lost its relevance particularly in context of paradigmatic shift in Indian Foreign Policy? Substantiate this argument by your views.

SECTION—C

5. Discuss the Indo-US relations by factoring China in the post 2014 era.
6. Discuss the Indian strengths and weaknesses for the permanent membership of the UNSC.

SECTION—D

7. India needs a paradigmatic shift in its nuclear policy. Substantiate this argument with your ideas taking into account the contemporary South Asian strategic scenario.
8. Discuss India's policy towards BRICS. What are the main challenges of India in the current scenario in the BRICS ?

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਰਣਾਇਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

3. ਭਾਰਤ-ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਖ ਦੁਵੱਲੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। ਦੁਵੱਲੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਨਿਰਤਾਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. NAM ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਡਿਗਮੈਟਿਕ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ? ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਬ

5. 2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. UNSC ਦੀ ਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਖੂਬੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਸ

7. ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਰਮਾਣੂ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਣੂ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮਕਾਲੀ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਰਣਨੀਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰੋ।
8. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਬ੍ਰਿਕਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ?